

Prof.dr.sc. Ante Bežen

Identitet učiteljskog zanimanja

(Sažetak)

Poučavanje, tj. prijenos iskustva starijih na mlade naraštaje, arhetipska je djelatnost čovječanstva pa je tako i učiteljsko zanimanje jedno od najstarijih u ljudskom rodu. Danas učiteljsko zanimanje ima različit društveni status u pojedinim zemljama, no svugdje se smatra profesijom od posebne važnosti bez koje ni pojedinac ni zajednica ne mogu funkcionirati. Ipak, identitet učiteljskog zanimanja u Hrvatskoj, u smislu suvremene organizirane profesije, a prema sociološkim kriterijima (sustavna teorija profesije, stručni autoritet, institucionaliziranost, etički kodeks i dr.) nema ujednačene sastavnice. U radu se raspravlja o ključnim problemima učiteljskog zanimanja danas, terminološkim pitanjima (zanimanje, zvanje, poziv, struka, profesija), povijesnom razvoju učiteljske profesije, učiteljskoj etici, profesionalnoj organiziranosti, stupnjevima učiteljskog zanimanja i zvanja, obrazovanju učitelja i napredovanju u struci, stručnom informiranju, efikasnosti, ugledu i autoritetu učiteljskog poziva te vrednovanju rada učitelja. Sve su to sastavnice njegove identitetske slike koja bitno utječe na razvoj i obnavljanje zanimanja učitelja u uvjetima globalnih procesa (povezivanje i raspadanje država, gospodarska, ekološka i migracijska kriza itd.) koji su zahvatili i Hrvatsku i svakako će utjecati na daljnji razvoj, sadržaj i ulogu učiteljskog zanimanja.

Ključne riječi: identitet, obrazovanje, učiteljsko zanimanje u Hrvatskoj, terminologija, društveni značaj

The identity of the teacher's profession

(Abstract)

Teaching, i.e. transferring experience from older to younger generations, is the archetype activity of mankind, so teaching profession is one of the oldest in human race. Today, teaching profession has a different social status in particular countries, but it is considered a profession of special importance everywhere, without which neither the individual nor the community can function. Nevertheless, the identity of the teaching profession in Croatia, in sense of a modern organized profession, and according to sociological criteria (systematic theory of profession, professional authority, institutionalization, ethical codex and so on) has no uniform constituents. The paper discusses key problems of the teaching profession today, terminology issues (occupation, vocation, calling, career field, profession), historical development of teaching profession, teacher's ethics, professional organization, degrees of teacher's profession and vocation, teacher's education and career advancement, professional education, efficiency, reputation and the authority of the teacher's vocation and evaluation of teacher's work. All of this are components of its identity image that has a major impact on the development and renewal of the teacher's profession under conditions of global processes (merging and disintegration of countries, economic, ecological and migration crises, etc.) that also affected Croatia and will definitely affect further development, content and role of teaching profession.

Key Words: identity, education, teacher's profession in Croatia, terminology, social significance